

Jaarplan 2022

JWS

Johannes Wier Stichting
voor gezondheidszorg
en mensenrechten

Inhoud

1. Introductie.....	1
2. Werkgroepen	2
3. Themadossiers	6
4. E-learnings	8
5. Bijdragen aan schaduwrapportages	8
6. Pleitbezorging en lobby	8
7. Symposia, presentatie en webinars.....	9
8. Nieuwsbrief.....	9
9. De organisatie van JWS.....	9

---

1. Introductie

De Johannes Wier Stichting voor gezondheidszorg en mensenrechten (JWS) is een organisatie van en voor (a.s.) professionals in de zorg in Nederland. JWS zet zich in voor het gelijke recht op toegang tot de gezondheidszorg en voor de bevordering van een zo goed mogelijke gezondheid voor iedereen – een [mensenrecht](#) volgens de Verenigde Naties.

JWS signaleert en agendeert blinde vlekken in beleid en -praktijk en kaart misstanden aan bij beleidsmakers. De stichting organiseert hierover bijeenkomsten zoals symposia en webinars, biedt e-learnings en themadossiers aan én verspreidt hierover berichten via de social media.

In 2022 blijft JWS opkomen voor kwetsbare groepen zoals vluchtelingen, asielzoekers, ongedocumenteerden, daklozen, laaggeletterden en mensen die slachtoffer zijn van mensenhandel. JWS volgt scherp de actuele (mondiale) ontwikkelingen met name waar dit leidt tot schendingen van mensenrechten bij de toegang tot en het gebruik van de gezondheidszorg in Nederland. Denk aan de gevolgen van de COVID-19 pandemie, de oorlog in Oekraïne en vluchtelingenopvang in Nederland. Taal- en cultuurbarrières in de toegang tot de zorg, en thema's als waardig ouder worden en sterven, het recht op zelfbeschikking, de rechten van kinderen, bewustwording van mensenrechten in het medisch onderwijs en zorgopleidingen blijven ook dit jaar aandachtsgebieden.

De herstructurering van de organisatie van JWS in 2021 heeft ertoe geleid dat JWS voor haar activiteiten niet meer van commissies of projecten spreekt, maar van werkgroepen die zelfstandig maar in verbondenheid met het bestuur hun werkplan, begroting en jaarverslag opstellen. U leest hier meer over in het [jaarplan 2021](#). Op de [website](#) vindt u een actuele beschrijving van de

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

---

groepen, de samenstelling en de activiteiten. In het [organogram](#) is de organisatie gevisualiseerd

2. Werkgroepen

De activiteiten van JWS zijn georganiseerd in de volgende werkgroepen:

1. Taal- en cultuurbarrières in de zorg en het sociaal domein (voorlopige titel)
2. Ouderen
3. Mensenrechteneducatie
4. Mensenrechten in het medisch curriculum
5. Jongeren-netwerk
6. Communicatie

Iedere werkgroep heeft haar eigen werkplan opgesteld welke hieronder te vinden zijn:

1. Taalbarrières in de zorg / drempels in toegang tot juiste zorg & ondersteuning

Deze werkgroep is de opvolger van de werkgroep Taalbarrières in de zorg.

Leden

1. Alette Broekens, coördinator en contactpersoon, lid AB
2. Maud Beljaars, jurist, vrijwilliger
3. Meltem Yildirim, masterstudent moleculaire geneeskunde, vrijwilliger
4. Jojanneke van Amesfoort, arts obstetrie en gynaecologie, vrijwilliger
5. Alies Struijs, ethicus, voorzitter JWS (tijdelijk)

Werkplan

- De werkgroep blijft zich inzetten voor bewustwording bij professionals in zowel het zorg- als sociale domein over het belang van inzet van professionele tolken. Mogelijkheden voor samenwerking met professionele scholingsplatforms en –organisaties worden onderzocht.
- Het ministerie van VWS laat onderzoek doen naar de voor- en nadelen en praktische uitvoerbaarheid voor zorgverleners en zorgaanbieders van de verschillende vormen van bekostiging van professionele tolken in de zorg. De werkgroep blijft dit nauwgezet volgen.
- De werkgroep pleit voor een zorgbrede oplossing, dat wil zeggen het betrekken van de publieke zorg en het sociale domein, en het streven naar één telefoonnummer voor het inschakelen van tolken.
- In 2021 is een projectvoorstel ingediend bij ZonMw voor het ontwikkelen van een generieke module taalbarrières. De werkgroep zal ook dit nauwgezet volgen en contact hierover houden met Patiëntenfederatie Nederland.
- Met de nieuwe leden in de werkgroep bespreken we op welke andere barrières in de zorg deze werkgroep zich zal richten. Vanaf maart is de huidige werkgroep gestart.

2. Ouderen

Leden

1. Anne van der Zon, specialist ouderengeneeskunde, coördinator en vrijwilliger
2. Alies Struijs, ethicus, voorzitter JWS, tweede contactpersoon
3. Cyril Sedney, verpleegkundige VVT sector, vrijwilliger
4. Willemijn Put, junior beleidsadviseur, KNMG, vrijwilliger
5. Alette Broekens, adviseur publieke gezondheid, lid AB

De werkgroep komt 1x per 6 weken samen in een digitale bijeenkomst.

Werkplan

De werkgroep ouderen wil de volgende activiteiten ondernemen voor de gekozen doelgroep zelfstandig wonende ouderen met een migratieachtergrond:

1. Een themadossier samenstellen voor op de JWS website.
2. Bestaand scholingsaanbod (e-learnings, webinars) verzamelen en hier een overzicht van maken en een selectie gebundeld weergeven in het themadossier.
3. Bestaande scholingen beoordelen in het overzicht ten aanzien van relevantie voor de doelen/missie van de werkgroep, accreditatie etc. (Jongerennetwerk betrekken).
4. Als resultaat van 2) en 3) wil de werkgroep in het themadossier op de website relevante scholingen delen om hiermee bewustwording te creëren onder professionals en hun kennis en expertise te verbeteren. Aandachtspunt is hierbij om nog verder te bepalen welke groep(en) professionals de werkgroep wil bereiken en hier waar nodig nog prioritering in aan te brengen. Een vervolgstap kan zijn het contact leggen met beroeps/belangenverenigingen zoals V&VN.

3. Mensenrechteneducatie

Leden

1. Hans Rohlof, psychiater, secretaris JWS
2. Alies Struijs, ethicus, voorzitter JWS

Werkplan

Er zal tenminste één symposium en minstens één webinar per jaar georganiseerd worden. Mogelijk kan het symposium weer live gehouden worden. Met het oog daarop en vanwege praktische redenen zal in het eerste halfjaar een webinar plaatsvinden over Taalbarrières of een daaraan gerelateerde thema's. Het (live) symposium volgt in het najaar en zal mogelijk gaan over kinderenrechten en gezondheidszorg.

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

Drie jongeren uit het Jongeren netwerk zijn de e-learnings kritisch aan het doorlopen om te achterhalen welke verbeteringen nodig zijn. Ook wordt nagedacht over het gebruik van nieuwe media voor mensenrechteneducatie, bijvoorbeeld (een serie) podcasts.

4. Mensenrechten in het medisch curriculum

Leden

1. Alicia Dibbets, zelfstandig onderzoeker mensenrechten, lid AB
2. Richard Starmans, huisarts, lid AB
3. Jojanneke van Amesfoort, arts obstetrie en gynaecologie, vrijwilliger

Werkplan

- In 2021 is de werkgroep gestart met een (internationale) literatuurstudie over mensenrechten in het medisch curriculum. In het eerste kwartaal wordt de opbrengst hiervan door de werkgroep besproken en vervolgens voorgelegd aan het JWS-bestuur ter bespreking en vaststelling (2e kwartaal).
- De literatuurstudie dient als basis voor een *white paper* over mensenrechten in het medisch curriculum.
- Onderdelen van deze *white paper* kunnen als themadossier op de JWS-site gepubliceerd worden. Daarnaast kan de *white paper* gebruikt worden om de visie van JWS op het gebied van mensenrechten in het medisch curriculum vast te stellen en aan te scherpen. Vervolgens kan de *white paper* gebruikt worden om een wat breder het gesprek te voeren over de verdere strategie van JWS als het gaat om mensenrechten in het medisch curriculum (derde kwartaal).
- Het Bestuur, het Comité van Advies en eventueel andere groepen die hierin actief zijn kunnen hiervoor geraadpleegd worden.
- Idealiter wordt de literatuurstudie gecombineerd met een inventarisatie van aan mensenrechten verwante onderwerpen in de curricula. In 2022 zal met de vrijwilligers in de werkgroep worden gekeken of een dergelijke inventarisatie uitgevoerd kan worden.
- De *white paper* krijgt in 2022 echter wel de eerste prioriteit.

5. Jongeren netwerk

Leden

1. Willemijn Put, jurist gezondheidsrecht, junior beleidsmedewerker KNMG, vrijwilliger/1e coördinator
2. Frederique Lichtenbeld, masterstudent geneeskunde, vrijwilliger/2e coördinator
3. Alicia Dibbets, zelfstandig onderzoeker mensenrechten, lid AB/1e contactpersoon
4. Irma Hein, kinder- en jeugdpsychiater/senior onderzoeker, lid AB/2e contactpersoon
5. Tanja de Rijke, gezondheidswetenschapper, vrijwilliger

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

---

6. Evy Boom, jurist gezondheidsrecht, consultant in de zorg, vrijwilliger
7. Ruveyda Sahin, masterstudent geneeskunde, vrijwilliger
8. Jessie Verdijk, jurist gezondheidsrecht, vrijwilliger
9. Meltem Yildirim, masterstudent moleculaire geneeskunde, vrijwilliger
10. Jojanneke van Amesfoort, arts obstetrie en gynaecologie, vrijwilliger

Werkplan

Doelen

- De werkgroep heeft als doel en missie bewustzijn creëren onder jonge gezondheidszorg professionals/studenten gezondheidszorg over mensenrechten in de gezondheidszorg.
- Brede diversiteit in studies bereiken (internationale jongeren)
- Jonge gezondheidszorgprofessionals bereiken voor lopende (JWS) projecten
- Eigen projecten opzetten

Strategieën

- Het organiseren van netwerkbijeenkomst voor jonge gezondheidszorgprofessionals/studenten gezondheidszorg
- Jonge vrijwilligers betrekken bij lopende projecten van JWS
- Online promotie gebruiken zodat een breder publiek wordt bereikt
- Eens per 2 à 3 weken vergaderen met het netwerk over strategieën
-

6. Communicatie

Leden

1. Janna Beijers, rijkstraineel Ministerie van Justitie en Veiligheid | algemeen communicatiemedewerker
2. Petra de Jong, jeugdarts en vicevoorzitter JWS
3. Hans Rohlof, psychiater, secretaris JWS

Werkplan

- Een vaste jaarkalender maken die bekend is bij het JWS bestuur, waarin duidelijk wordt welke content wanneer geplaatst moet worden.
- Doel is om elke week iets op sociale media te kunnen plaatsen.
- Hiermee wordt ook de datum van het verzenden van het e-zine verplaatst, waar de communicatiemedewerker een intensievere rol zal gaan innemen.
- Ten slotte wil de werkgroep de website inhoudelijk verder updaten met aanpassingen op de pagina's 'wie zijn wij', 'e-learning's' en 'themadossiers'.

3. Themadossiers

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

Informatie over mensenrechten in de vorm van documentatie en e-learnings zijn de afgelopen jaren gebundeld in themadossiers. In het komende jaar willen we de inhoud van de themadossiers via een format ordenen en nagaan in hoeverre een update nodig is.

Hieronder noemen we eerst de lopende themadossiers (met link) en daarna de themadossiers die in ontwikkeling zijn of in de planning van dit jaar staan.

a. [Zorg voor ongedocumenteerden.](#)

De e-learning 'Gezondheidszorg voor ongedocumenteerden' die in het verleden met Dokters van de Wereld werd opgezet, blijft via de website beschikbaar voor belangstellenden. Op dit moment vindt een evaluatie van de e-learning plaats en zal JWS indien nodig zorgen voor actualisatie of andere aanpassingen. JWS blijft de ontwikkeling in de zorg voor ongedocumenteerden kritisch volgen en werkt waar nodig samen met andere organisaties, zoals Dokters van de Wereld en Lampion.

b. [Ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers.](#)

Samen met Amsterdam UMC, locatie VU/Metamedica werd voor dit onderwerp een e-learning ontwikkeld, die tijdelijk in verband met onderhoud uit de roulatie is, maar zo spoedig mogelijk weer te vinden is op de website. JWS heeft signalen ontvangen dat met name huisartsen, verpleegkundigen en vrijwilligers behoefte hebben aan steun bij het omgaan met ethische dilemma's in hun werk voor asielzoekers. In 2022 evalueren we ook deze e-learning en gaan we na in hoeverre die in de behoefte van zorgprofessionals voorziet of dat een andere vorm van ondersteuning nodig is. In het themadossier vindt u ook andere documenten die verband houden met dit thema, zoals een onderzoeksverslag en een (gedrukte) handreiking.

c. [Medische begeleiding bij honger- en dorststakingen.](#)

Voor dit thema is in 2019 een e-learning op onze website geplaatst. In 2022 evalueren we deze e-learning en blijft deze (eventueel in een gewijzigde versie) beschikbaar voor belangstellenden. JWS blijft in 2022 bereikbaar voor informatie over en begeleiding bij honger- en dorststakingen: één van de voormalige bestuursleden, dr. Fransje Sniijders, is ook in 2022 beschikbaar zijn om begeleiding te geven.

d. [Campagne Tolken terug in de zorg, alstublieft](#)

In 2019 startte JWS in samenwerking met Simone Goosen als vrijwillige project- en campagneleider een initiatief om professionele tolken weer terug te krijgen in de zorg. Met de campagne 'Taal mag toch geen obstakel zijn? Tolken terug in de zorg, alstublieft' pleit JWS voor ethisch, juridisch en financieel verantwoord omgaan met taalbarrières in de zorg en het sociaal domein. Op de Dag van de Mensenrechten in 2019 is een brief ondertekend door 200 organisaties, hoogleraren en andere deskundigen aan Zorginstituut Nederland (ZiN) aangeboden. In 2020 ontving de minister van VWS een brief over dit initiatief en vroegen we zijn inzet hiervoor

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

---

en werkten we toe naar het realiseren van de voorwaarden voor het ontwikkeltraject van een kwaliteitstandaard 'Omgaan met taalbarrières in de zorg en het sociaal domein'. In 2021 heeft JWS met brede steun van organisaties uit de zorg zich sterk gemaakt om professionele tolken terug te krijgen in de zorg. De postercampagne 'Dit is een kind en geen tolk' in samenwerking met AJN Jeugdartsen Nederland en de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie maakte veel indruk. Zo is de Patiëntenfederatie inmiddels bezig met de voorbereiding van de Kwaliteitsstandaard Taalbarrières in de Zorg en het Sociaal Domein. De recente oproep van JWS, KNMG, KNOV en de Patiëntenfederatie aan de Tweede Kamer om de inzet van tolken financieel en praktisch mogelijk te maken resulteerde in een breed gesteunde motie bij de begrotingsbesprekingen in de Tweede Kamer en die nu door het ministerie van VWS wordt uitgevoerd.

De activiteiten hiervoor worden in 2022 voortgezet en via het themadossier op de website blijft u op de hoogte gehouden van de actuele stand van zaken en de bijbehorende handreikingen en informatie.

e. [Gezondheidsverschillen](#)

Na het JWS symposium "Diversiteit en Gezondheidsverschillen in de spreekkamer" in 2019 is het dossier gezondheidsverschillen opgestart. In het dossier worden publicaties over gezondheidsverschillen gesignaleerd. Tot nu toe ging het o.a. om publicaties van het RIVM, de WRR, het Nivel en Pharos. Dit dossier zal in 2022 weer worden geactualiseerd.

f. [Zorg voor asielzoekers en vluchtelingen](#)

De asielzoekers en vluchtelingen krijgen als kwetsbare groep extra aandacht van JWS. De e-learning 'Ethische dilemma's in de behandeling van asielzoekers' blijft onder de aandacht gebracht worden van hulpverleners (zie boven). Verder zullen we in de gaten blijven houden of asielzoekers niet uitgesloten zullen gaan worden van voorzieningen of onvoldoende bereikt worden, zoals voor vaccinaties voor COVID-19.

g. [Medisch beroepsgeheim](#)

Het medisch beroepsgeheim kan niet gemist worden als thema op het gebied van mensenrechten. Het medisch beroepsgeheim is ontwikkeld ter bescherming van zowel het individu als de samenleving en garandeert de vrije toegang tot de zorg voor iedereen. Mede naar aanleiding van een JWS symposium in 2015 is over dit thema een dossier samengesteld met belangrijke basisinformatie. In het komende jaar zal worden nagegaan in hoeverre dit dossier geactualiseerd moet worden.

h. **Mensenrechten in zorgopleidingen (in ontwikkeling)**

Het integreren van mensenrechten in de onderwijsprogramma's van zorgopleidingen is vanaf het ontstaan van JWS een doel waar we ons sterk voor maken, maar het blijkt telkens weer een

Johannes Wier Stichting - Jaarplan 2022

---

weerbarstig thema. In het nieuwe raamplan van de geneeskunde opleiding komt dit thema helaas niet aan de orde. We hopen in 2022 hierin met hulp van de studenten, die in onze jongerenafdeling zitten, zelf beweging te krijgen.

i. Ouderen met een migratie-achtergrond (in ontwikkeling)

De werkgroep Ouderen bereidt dit themadossier voor en richt de focus op ouderen met een migratie-achtergrond die zelfstandig wonen in de wijk én hun mantelzorgers. In het bijzonder is er aandacht voor palliatieve zorg, dementie en geestelijke verzorging.

j. Rechten van kinderen in de zorg (in ontwikkeling)

Aan dit themadossier zal in het komend najaar veel aandacht besteed worden naar aanleiding van een voorgenomen live symposium dat hierover georganiseerd wordt. Hierbij besteedt JWS uitdrukkelijk aandacht aan de rechten van kinderen in asielzoekerscentra en gezinslocaties.

4. E-learning

De e-learningen kwamen al ter sprake, we noemen ze hier ook nog afzonderlijk:

- a. [Gezondheidszorg voor ongedocumenteerden](#)
- b. Ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers (tijdelijk offline wegens onderhoud)
- c. [Honger- en dorststaking](#)

JWS houdt deze e-learningen zo veel mogelijk actueel en regelt accreditatie bij diverse organisaties van zorgprofessionals. Soms is technisch onderhoud nodig, zoals op dit moment het geval is met de e-learning Ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers. We hopen deze e-learning zo snel mogelijk weer online te kunnen zetten. In 2022 onderzoekt JWS mogelijkheden om een e-learning mensenrechten in de zorg te ontwikkelen. Tevens geven we aan de e-learningen bekendheid op congressen of spreekbeurten waar JWS aanwezig is en via websites van andere organisaties. Voor alle genoemde e-learningen geldt dat deze in 2022 geëvalueerd en eventueel aangepast worden.

5. Bijdragen aan schaduwrapportages

Als in 2022 JWS bijdragen worden gevraagd voor het opstellen van een *list of issues* of aan schaduwrapportages voor internationale verdragen die aspecten van het recht op gezondheid bevatten, werkt JWS daaraan mee.

6. Pleitbezorging en lobby

Als in 2022 zich situaties voordoen waarin mensenrechten in de zorg in het gedrang komen zal JWS bij de geëigende instanties optreden als lobbyist en pleitbezorger. Hierbij wordt waar mogelijk samenwerking met andere organisaties gezocht.

7. Symposia, presentaties en webinars

In 2022 organiseren we in verband met de corona-maatregelen eerst een webinar over taalbarrières en andere barrières in de toegang tot zorg. In het najaar organiseren we een symposium over rechten van kinderen in de gezondheidszorg.

8. Nieuwsbrief

Vanaf 2021 verschijnt er geen papieren nieuwsbrief meer. In plaats daarvan hebben we een eigen eigentijds digitaal tijdschrift ontwikkeld: [E-zine](#). Er is een kleine redactie en een schrijversgroep samengesteld. Het nieuwe tijdschrift verschijnt in principe twee maal per jaar naast de korte, frequente e-nieuwsberichten. De verschijningsdata hangen samen met de data van het symposium en de webinar.

9. De organisatie van JWS

In 2021 is begonnen aan de herstructurering van de organisatiestructuur, in plaats van in projecten of commissies werken we in [werkgroepen](#). In 2022 krijgt dit een vervolg en lopen we ook de statuten en het huishoudelijk reglement door om te zien welke aanpassingen nodig zijn. Streven is dat eind dit jaar/begin volgende jaar er een stevige organisatie, met een duidelijke en zichtbare structuur en een voltallig bestuur.

In 2022 vervullen we de vacature penningmeester en de vacature in het algemeen bestuur. De vacature penningmeester ontstaat door het vertrek van Wim Reinders omdat zijn zittingstermijn van in totaal 8 jaar in juni eindigt. De vacature in het AB, ontstaan omdat Petra de Jong van AB lid vicevoorzitter van het DB is geworden, gaan we eveneens vervullen. De actuele samenstelling van het bestuur vindt u [hier](#). Voor het secretariaat zoeken we een nieuwe vrijwilliger door het vertrek van Ashley Fenne.

De website houden we up-to-date en verbeteren waar dat kan. En we benutten onze social mediakanalen, zoals Facebook, LinkedIn en Twitter. Janna Beijers, onze medewerkster communicatie, houdt dit bij.

Het Comité van Advies (CvA) komt in mei 2022 bijeen voor de jaarlijkse vergadering met het gehele bestuur. Dit jaar zal er een nadere kennismaking zijn van de leden van het CvA en het volledige bestuur. Simone Goosen zal een presentatie geven over het Tolkenproject. Met onze donateurs onderhouden we contact per email en een enkele keer is er sprake van een persoonlijk contact.